



Pred petindvajsetimi leti



15. avgusta 1948 je bila svečana otvoritev nove tovarne športnih čevljev ALPINA v Žireh.

Tov. Franc Leskovšek-Luka je ob navzočnosti graditeljev, visokih gostov in domačega prebivalstva odprl tovarno in jo predal namenu.

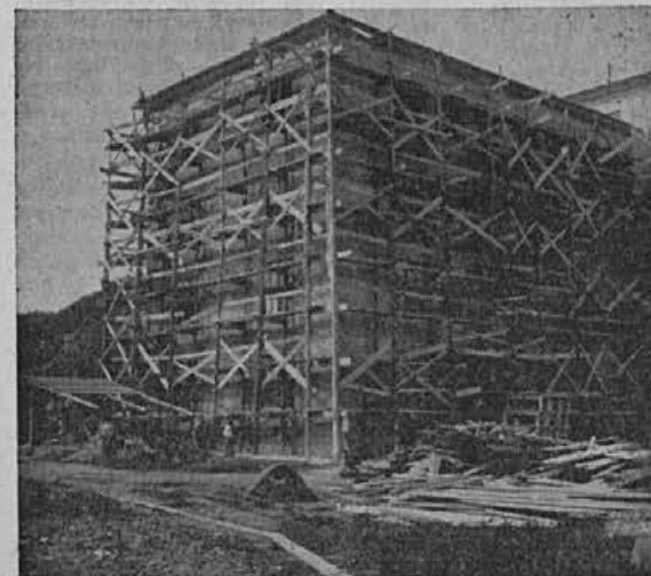
Gradnja je trajala 16 mesecev. Tedaj je bilo zaposlenih preko 400 delavk in delavcev.

V kratki slikovni kroniki vidimo komisijo iz Ljubljane, ki je določila lokacijo novega najpomembnejšega gospodarskega objekta v Žireh. Sledijo faze gradnje in nova tovarna, ki je v naslednjih letih dobila ime ALPINA.

Srebrni jubilej vselite v novo tovarno je eden najpomembnejših dogodkov v zgodovini podjetja. Za tedanje nadvse požrtvovalno delo, udarniško delo in odpovedi, se vsem graditeljem: bivšim in sedanjim članom kolektiva zahvaljujemo. Gradili so takrat, ko je bilo najtežje. Nam sedaj je lepo. Sadovi žuljev izpred 25 let so mnogokratni. Zavedajmo se tega in ko nas je že čez 1500 delavk in delavcev gradimo prihodnost podjetja še z večjim optimizmom.

25 let zelo hitro mine.

I. R.



Poslovni rezultati v prvem polletju 1973

Prvo polletje je za nami. Ze sami predpisi zahtevajo, da sestavimo obračun oziroma ugotovimo uspehe za to obdobje. Seveda je to še sorazmerno kratka doba za postavitev realne ocene poslovanja, kljub temu pa potrjuje naša predvidevanja, da v letošnjem letu zaradi zaostritev tržnih razmer ne moremo pričakovati finančnega uspeha, kot smo ga dosegli v preteklem letu.

Iz poslovnih poročil tehnične in prodajne službe povzamevam kratek sestavek:

Proizvodnja

V prvem polletju je bilo proizvedenih 762 parov obutve več po količini, vrednostno pa je bil presežen plan za 3,1%. V drugem polletju lahko pričakujemo večji preseg plana po vrednosti, ker se bodo v tem obdobju izdelovali jesensko-zimski artikli, v katerih je vdelanega več materiala in kar predstavlja tudi večjo vrednost. Če specifigramo proizvodnjo lahko ugotovimo, da smo za smučarsko in golzer izdelano obutev izpolnili plan v prvem polletju za 99,4%, za lahko obutev pa smo ga presegli za 0,3%.

V primerjavi z istim obdobjem leta 1972 smo količinsko proizvedli manj za 7%, vrednostno pa več za 32,7%. Porast vrednosti proizvodnje napram količini je večji tudi zaradi podražitve materiala. Pri izdelavi smučarske in golzer obutev ter pri izdelavi sandal smo v primerjavi s preteklim letom opazili pa-

dec, medtem ko smo pri izdelavi navadne obutve beležili precejšen porast proizvodnje. Ta sprememba je pogojena s strani tržišča, predvsem ruskega izvoza, kjer je bila letos napram preteklemu letu očitna prestruktura naročil na račun sandal. Proizvodnja v prvem polletju je zahtevala precej več vložnega dela predvsem zahtevne podplatne izdelave (plato), kot v istem obdobju leta 1972. Precej težav je imela proizvodnja tudi zaradi nepravčasno nabavljenih materialov in kratkih izdobjnih exportnih rokov. To nas je prisililo, da smo razbili planiranje že kljub majhnim količinam po artiklih in s tem dosegli manjšo storilnost in slabšo kvaliteto.

Prodaja

Prodaja na domačem tržišču je v prvih mesecih letošnjega leta padla. Tako smo v februarju in marcu prodali v maloprodajni mreži ne samo količinsko temveč tudi vrednostno manj kot v letu 1972. V drugem tromesečju je prodaja na domačem tržišču bolj zaživela in smo zamujeno nadoknadili. Na splošno je konjunktura na jugoslovanskem tržišču v upadanju, vendar opažamo, da je naša obutev, predvsem poletna dobro sprejeta na tržišču. Da smo spomladansko sezono tako slabo zaključili, je bila precejšnja krivda tudi v tem, ker je proizvodnja mudila, pri nekaterih modelih več

(Nadaljevanje na 2. str.)





Razgovori v SSSR

Med 18. in 30. junijem 1973 so bili v Moskvi razgovori o izvozu obutve v Sovjetsko zvezo leta 1974. Ob tej priliki je bil opravljen izbor obširne kolekcije, ki so jo predložili jugoslovanski proizvajalci. V kolekcijah je bilo predloženih preko 2300 dobro pripravljenih vzorcev.

RAZNOEXPORT (to je uvozna firma za Sovjetsko zvezo), njegove komisije ter poslovodje posameznih baz za preskrbo z obutvijo so bili s kolekcijo zelo zadovoljni, ustrezala je njihovim zahtevam glede na vrsto in kvaliteto obutve.

25. junija so njihovi poslovodje baz vseh Sovjetskih republik že zaključili z izborom in naročili. Ko smo analizirali odbrane vzorce posameznih tovarn, smo ugotovili, da se

tudi zahteve potrošnikov v SZ iz leta v leto bolj približujejo zahtevam zahodnoevropskih potrošnikov glede na modne zahteve in uporabnosti obutve, seveda če izvajamo njihove posebne zahteve po zimski obutvi glede na njihove klimatske razmere. Z obiski vedno večjega števila turistov iz zahodne Evrope je danes že tudi ruski potrošnik dobro spoznal modo v svetu.

SZ uvaža obutev iz prene-katerih vzhodnih držav, le manjše količine pa z zahoda. Najboljšo in najmodernejšo obutev zahtevajo in hočejo kupiti prav od jugoslovanskih proizvajalcev. Iz ostalih vzhodnoevropskih držav uvažajo velike količine standardne obutve za najširši krog potrošnikov. Letos so že pri prvih razgovorih zahtevali, da morajo dobiti od skupno uvo-

žene količine iz Jugoslavije okrog 40 % zimske obutve, to je škornjev iz pravega kvaliteta usnja in še približno

10 % škornjev iz umetnega materiala.

Kolekcija, ki jo je predložila Alpina, je bila sorazmerno dobro pripravljena, predvsem preračunani kroji in podplatne izdelave. Po možno stih pa bi jo tudi lahko postavili na drugo ali tretje mesto, saj smo na naše modele prejeli preko 600.000 parov naročil od poslovodij ruskih baz, kljub temu, da imamo glede na zahodni izvoz pravico izvožit v letu 1974 v SZ le 325.000 parov razne obutve. Zato smo morali pozneje količine zmanjševati, nekatere manj zanimive grupe vzorcev pa smo celo izločili iz kolekcije.

Posebno boleča točka teh razgovorov so bile reklamacije. Prikazali so nam statistične podatke reklamacij za nekaj let nazaj: leta 1971 je imela SZ od uvožene obutve ne glede na poreklo obutve 1,8 % reklamacij. Od tega pri obutvi, uvoženi iz Jugoslavije 2,8 %. Leta 1973 je bilo skupaj od vse uvožene obutve 1,9 % reklamacij, od tega pri obutvi, uvoženi iz Jugoslavije 3,8 %. V prvih petih mesecih leta 1973 pa je skupen % reklamirane obutve že preko 2 %, samo jugoslovanske obutve pa že preko 4,7 %. Nekaterim tovarnam so manjše partije vrnil v celoti, v drugih primerih pa tudi do 50 % dobavljenih količin. Odločno so se postavili na stališče, da bodo vsako partijo, v kateri bodo našli njihovi kontrolorji več kot 100 parov obutve z napakami, smatrali kot masovno reklamacijo, kar bi pomenilo vrnitev celotne pošiljke. Zahtevali so tudi izključitev petih ali šestih tovarn, ki so pošiljale najslabšo obutev v zadnjem letu, z liste izvoznikov za SSSR.

Poleg kritike na kvaliteto jugoslovanske obutve so le priznali, da se jugoslovanska obutev dobro prodaja in da je glede na modo in kvaliteto le iskana.

Mi smo jim trdili in jih prepričevali, da je pač pri modni obutvi vedno večji tveganje, kajti uporabljajo se novi materiali, nove barve, novi podplati, ki so često za njihove vremenske razmere pri nas premalo preizkušeni in s tem je tudi možnost večjih reklamacij, kot pa pri standardni obutvi, katero uvažajo iz Češke, Romunije, Bolgarije itd.

Zahtevali so poostreževanje kontrole s strani Centrotekstila, od tovarn — proizvajalcev pa bodo zahtevali bonifikacijo za vso nošeno obutev, ki bo vrnjena s strani potrošnikov v roku 60 dni.

Samo zaradi odlepljenja in pokanja laka je bilo že v prvih petih mesecih leta 1973 vrnjeno okrog 90.000 parov obutve v Jugoslavijo, to je približno 15 vagonov.

Iz navedenega lahko sklepamo, da se je položaj zaradi številnih reklamacij, oziroma poslabšane kvalitete jugoslovanske obutve resno zaostri. Morali bomo tudi v Alpini kljub temu, da za sedaj po oceni kupca še nismo med najslabšimi, v proizvodnji bolj paziti na kvaliteto in izgled obutve.

Anton KLEMENCIC

Poslovni rezultati...

(Nadaljevanje s 1. str.)

kot za mesec dni. Prodaja na domačem tržišču je bila dosežena po parih 100 %, po vrednosti pa je večja za 18,1 odst. napram istemu obdobju preteklega leta. Povečanje po vrednosti je doseženo največ zaradi višjih cen materiala in s tem tudi maloprodajnih cen obutvi.

Ostali finančni pokazatelji

Pri analizi poslovnega uspeha za prvo polletje smo ugotovili, da smo dosegli za 1 % nižji celotni dohodek v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta. Na to zmanjšanje celotnega dohodka je prav gotovo v največji meri vplival manjši izvoz v letošnjem letu. V prvem polletju smo dosegli plan izvoza po količini le za 31 %, po vrednosti pa za 35 %. Prodaja plastičnih smučarskih čevljev je v upadanju, poleg tega pa nam je inozemski kupec storniral večji del naročila, ki smo ga pripravili za dobavo v prvem polletju. Upamo, da bomo to količino uspeli prodati v drugem polletju, delno pa bomo izpad smučarske obutve nadoknadili z izvozom lahke obutve.

V maloprodajni mreži se je celotni dohodek povečal za 18 %, dohodek pa za 9 %. Na procentualno nižji porast dohodka napram celotnemu dohodku je vplivalo precejšnje znižanje obutve v tem obdobju.

Iz gornjega je razvidno, da smo dosegli nižji celotni dohodek oziroma nekoliko slabši finančni rezultat. Glede na to, da so nekateri materialni stroški, prav tako tudi pogodbene in zakonske obveznosti porastle, smo tako v tovarni kot v maloprodajni mreži ustvarili manj ostanka dohodka, seveda pa je treba upoštevati, da je amortizacija za celotno podjetje porastla kar za 27 % napram istemu obdobju preteklega leta.

Poudariti moramo, da je običajno v našem podjetju drugo polletje uspešnejše in to predvsem zaradi sezonskega značaja prodaje izdelkov. Kljub temu pa se ne smemo zanašati na omenjeno dejstvo ampak skušati vplivati na izboljšanje poslovnega uspeha. Predvsem je naša največja naloga znižati zaloge na optimalno višino. To pa ne samo zaradi predpisov o investicijah, v katere lahko vlagamo sredstva le v primeru, da pokrivamo poprečne zaloge z lastnimi sredstvi oziroma dolgoročnimi krediti temveč tudi zaradi tega, da bomo izboljšali likvidnost. Zaradi velikih potreb po uvozu reprovromateriala moramo izločiti pri Narodni banki oziroma naši poslovni banki velike vsote denarja, medtem ko je prav tako potrebno redno mesečno rezervirati sredstva za dvig osebnih dohodkov in poravnave obveznosti do družbene skupnosti. Tako nam primanjkuje sredstev za poravnave dolga domačim dobaviteljem. Ze v preteklem letu so se predpisi glede likvidnosti zaostri. Za vse starejše terjatve nad 90 dni je potrebno zmanjšati dohodek oziroma izvršiti za tekoče leto 12 odstotni odpis.

Vsa podjetja skušajo omejiti odpis terjatev na minimum, zato redno terjajo oziroma grozijo s tožbami zaradi neplačanih dolgov. Da bi našim dobaviteljem tudi v bodoče ne bilo potrebno odpisovati na račun dolgov Alpinne je nujno, da poskrbimo za boljšo likvidnost našega podjetja, kar pa bomo prav gotovo dosegli z znižanjem zalog. Nujno je, da v bodoče še v večji meri usmerimo vse svoje sposobnosti v spremeljajoče pogoje tržišča. Pred nami je še najzdatnejša sezona za domačo prodajo, zato smo prepričani, da bomo ob koncu leta lahko potrdili, da so bila naša prizadevanja uspešna.

Ana STRLIČ



Trije modeli iz kolekcije za SSSR: salonka, sandala in škorenj



Vendar nekaj optimizma

Prvo polletje je za nami. Bilo je težavno kot še nikoli doslej. Rezultati so znani, niso najboljši, a po tako močnih nihanjih še kar zadovoljivi.

Na začetku leta prodaja nikakor ni stekla, tako da smo prvo tromesečje zaključili s precej manj prodanih parov kot leto prej. Tudi po vrednosti smo komaj dosegli prejšnje leto. V drugem tromesečju je začela prodaja hitro rasti in smo ob koncu junija že nadoknadili prodajo po številu parov, po vrednosti pa smo že močno presežli lansko realizacijo. V juliju je prodaja toliko narasla, da smo res lahko optimistično razpoloženi, saj je lanska realizacija presežena kar za 60,6 %, plan po vrednosti pa za 34,8 odstotka. Podatkov o prodaji po številu parov še nimamo, vendar računamo, da je prodaja po parih presežena za 16 %. Tako, da je mesec julij doslej daleč najboljši. Tudi, če pogledamo prodajo v 7 mesecih letos, so podatki kar dobri. Realizacija po vrednosti je večja za 21 %, plan pa je presežen za 13 %. Po prvih signalih iz prodajalnih tujih avgusta lahko računamo na dobro prodajo. Res, da sedaj dobro prodajamo, vendar še vedno manjka denarja. Zaloge so še vedno velike in bodo ostale, ker proizvodnja za jesen — zimo že teče. Kljub temu, da zaloge gotovih izdelkov za sedaj še ne bodo bistveno manjše, pa smo vendar le zmanjšali in prodali velik del tistih zalog, ki so bile pripravljene za poletno sezono. V zalogi nam ostaja predvsem tista obutev, ki čaka na sezono.

Ivan CAPUDER

Samo- upravna kronika

— julij 1973 —

6. 7. Gospodarski odbor

Obravnavano nerešeno vprašanje čistilne naprave. Sprejeto poročilo o konverziji kreditov ter o reševanju reklamacije z našim dobaviteljem KRAS iz Karlovca.

Razpravljano o situaciji v podjetju in zavzeto stališče, da moramo vsj skrbeti za pravilno poslovanje in osebni interes ne smejo negativno vplivati na poslovanje podjetja. Dano poročilo o prodaji in stroških znižanja neidoče obutev, ter zalog gotovih izdelkov.



Tovarna obutev PEKO je 14. julija slavila visoki jubilej, 70-letnico. Tako je PEKO med številnimi proizvajalci obutev v Jugoslaviji najstarejši in obenem tudi med najuspešnejšimi.

Z najsodobnejšo tehnologijo proizvaja letno preko 2 milijona parov obutev. Dosega izredno lepe uspehe pri izvozu na zahodna in vzhodna tržišča. Ima 111 prodajalnih mest po Jugoslaviji, kjer proda preko 2,5 milijona parov obutev.

Posebno vidne uspehe je Peko dosegel z organizacijo proizvodnje sestavnih delov obutev: gumarna, usnjarna, PU podplati. PEKO je sodobna industrijska tovarna obutev in sestavnih delov, ki s svojim poslovanjem dosega vrh v naši branži.

2500-članskemu kolektivu iskreno čestitamo za visoki jubilej in mu želimo še veliko delovnih in poslovnih uspehov.

I. REJC, dipl. oec.

20 let Planike



Industrijski kombinat PLANIKA je 14. julija praznoval svoj 20-letni jubilej.

Izreden vzpon, od nerazvitih začetkov do današnje razsežnosti, dokazujejo veliki delovni uspehi in rezultati poslovanja. Sedaj šteje kombinat 2000 zaposlenih z dnevno proizvodnjo 9000 parov obutev. V izdelavi športne obutev dosega Planika evropsko proizvodnost, v ostalih skupinah pa vrh v jugoslovanskem merilu. Zadnja leta je največji izvoznik obutev na zahod. Izredno veliko pa izvažata tudi na vzhod. Planika ima 127 prodajalnih mest po Jugoslaviji. Naglo širi svojo dejavnost in beleži zelo dobre poslovne uspehe. Srednjeročni načrt podjetja kaže na velik optimizem in načrte, ki jih ta kolektiv lahko ima po 20. letih zelo uspešnega dela.

K praznovanju 20-letnice kolektivu PLANIKE iskreno čestitamo in jim želimo veliko uspehov v nadaljnjem razvoju.

I. REJC, dipl. oec.

Spet nova prodajalna

8. avgusta smo odprli novo prodajalno, tokrat v Mežici na Koroškem. Ta prodajalna je že peto letos, tako da imamo sedaj že 57 prodajalnih mest. Zelimo, da bi se tudi ta prodajalna hitro

vkjučila v naše poslovanje, delavcem pa veliko uspehov in dobrega počutja v našem kolektivu.

Poleg prodajalne v Mežici je naša skupina za adaptacije obnovila v tem času

še prodajalno v Mariboru. Letos je to že tretja adaptacija. Toliko novih prodajalnih in adaptacij doslej še nismo uspeli napraviti v tako kratkem času. Sedaj

lahko vidimo kako pravilna je bila odločitev, ko smo ustanovili svojo skupino za adaptacije. Zelimo jim še veliko takih uspehov.



Utrinki z dopusta – utrinki z dopusta – utrinki z do

Dopust je že za nami. Zanimalo nas je, kako so ga preživeli naši delavci, zato smo nekaterim zastavili tale vprašanja:

1. Kje ste preživeli svoj dopust?

2. Kaj vam pomeni dopust?

3. Kje bi preživeli dopust, če bi...?

4. Posebno veselo doživetje, ki se ga boste vedno radi spominjali?

Ana Podobnik

1. Prevelikih načrtov ne delam. Letos sem imela en teden kolektivnega dopusta, zato smo ostali kar doma. Zadnji dan dopusta smo si ogledali Postojnsko jamo. Presenečeni smo bili nad lepoto narave in z družino smo se zadovoljni vrnili domov.

2. Kot mati dopust preživljam z otroki in to mi največ pomeni. Čeprav smo doma, smo veliko skupaj. Za daljši in boljši počitek pa nikakor ne najdeš časa.

3. Če bo vse po sreči, bomo naslednje leto šli na morje ali v planine. Do sedaj teh možnosti nismo imeli.

bil še sam, sem pomagal staršem, nato sem si ustvaril družino, ki je tudi potrebovala svoj dom. Čeprav so moji dohodki nizki, bomo z dobro voljo in delom že zmogli.

Delo mi je vzelo precej časa, toda nisem si mogel kaj, da ne bi za dva dni vse pustil in odšel z družino v Žirovski vrh. Vsi smo se želeli vsaj malo sprostiti. Otroka sta nabirala borovnice in tekala po travnatih pobočjih. Z ženo sva pomagala njeni materi pri raznih opravilih.

2. Čeprav mi dopust ne pomeni fizičnega počitka, se sprostim in to mi omogoča vključitev v tok normalnega življenja v tej časovni tekmi.

3. Dopust bi najraje preživel teden dni na morju in nekaj dni v hribih.

4. Na najlepše doživetje v dopustu me bo spominjal omet hiše. Zadovoljen sem bil sam s seboj, ko je bila hiša gotova.

Anica Cokan

1. Med kolektivnim dopustom sem lahko izkoristila le en teden dopusta.

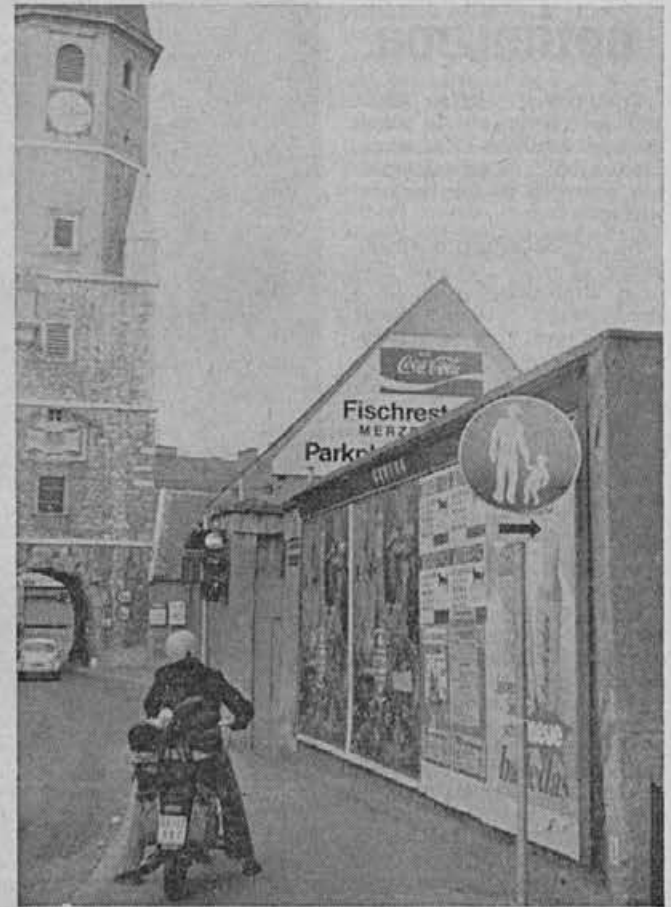
počiti. Upam, da bom lahko naslednje leto koristila več dopusta naenkrat.

3. Pred leti smo bili na dopustu v raznih vzhodnih državah, vse do Crnega morja. Če bi imela dovolj denarja, bi najprej prepotovala vso Evropo in nato obiskala še ostale celine.

4. Ko človek potuje, spozna vedno nove kraje, znamenitosti in ljudi ter njihove običaje in tak dopust ni le počitek, ampak se človek marsikaj nauči. Težko bi bilo govoriti o posebnem doživetju, ker je vsako doživetje zase nekaj posebnega.

Slavko Kristan

1. Čas namenjen za dopust, sem si razdelil v dva dela. Prvi teden sem namenil potepanju po Vzhodni Evropi. Z motorjem sem potoval v Bratislavo preko Maribora, Gradca, Dunaja in Madžarske. Med prijaznimi gostitelji sem preživel nekaj nepozabnih dni, nato pa sem se vrnil domov, kjer sta me čakala cement in apno.



Zanimivo je potovati. Tudi Slavko Kristan se tega zaveda in želi spoznati čimveč novih krajev. Njegov »advokolesni konjček« mu pri tem pomaga.

drugemu, prijateljsko pozdravita z dvigom roke in si s tem zaželita srečno pot.

Malči Kogovšek

1. Osem let je že minilo, odkar smo bili zadnjikrat na dopustu na morju. Letos se nam je izpolnila želja, da preživimo dopust v našem počitniškem naselju Zlatorog v Umagu. Otroka sta bila zelo nestrpna in težko sta čakala, kdaj bodo prišle tiste obljubljene počitnice in z njimi kopanje.

Ko smo se odpeljali iz Žirov, je bilo kot iz škafo, naše navdušenje se je kar malo poglobilo. Toda bolj, ko smo se bližali morju, lepše je bilo tudi vreme in ko smo prispeli v Umag, je že sijalo sonce. Med borovci smo hitro našli hišico, nekaj trenutkov kasneje smo že bili na plaži. Morje je bilo prijetno toplo, tako da sta otroka hotela biti kar naprej v vodi. Ko sem zaplavala, sem pozabila na vse skrbi, hotela sem se res odpočiti in sprostiti. Z do-



Francu Erženu je potekel dopust delovno. Stara hiša, ki jo vidimo na sliki je podrta in prostor splaniran, nova (zraven stare) pa ima ometano fasado. Kaj ni lahko zadovoljen?

Franc Eržen

1. Med dopustom sem nadaljeval z gradnjo hiše. Že 22 let delam v Alpini, pa mi čas in finančne možnosti še niso dopuščale dopusta na morju ali v hribih, čeprav si ga želim. Ko sem

Z družino sem se odpravila na potepanje po Sloveniji. Obiskali smo nekaj znancev in sorodnikov. Kopali smo se na Bledu, Bohinju in tudi na morju.

2. Če imaš le teden dni dopusta, se ne moreš od-

2. Dopust mi pomeni psihično sprostitve, ne spočijem pa se v tistem pravem pomenu besede.

3. Rad se bom spominjal vožnje z motorjem. Najlepše pri vsem tem pa je, da se dva nepoznana voznika, ko drvita drug nasproti



Poleg dopusta na morju je bila družina Malči Kogovšek tudi na krajših izletih.



pusta - utrinki z dopusta - utrinki z dopusta - utri

pustom v Umagu smo bili zelo zadovoljni; hrana je bila dobra, pa tudi vreme nam je bilo še kar naklonjeno.

Janez Bekš

1. V glavnem sem dopust preživel doma. Udeležil pa sem se izleta v Kumrovec in na Mangart. Povsod je bilo lepo, najlepše pa takrat, ko sem se povzpел na Triglav in se je v lepem vremenu odprl razgled na vse strani.

2. Dopust mi pomeni obdobje, ko ni treba kar naprej gledati na uro. In počitek? Odpočijem se le deloma, saj se nabere toliko stvari, za katere med letom ne najdeš časa, da bi jih napravil.

3. Če ne bi cene bile tako poskočne, bi veliko potoval. Slovenijo bi si ogledal podolgem in počez. Tako pa smo po večini doma.

4. Najbolj vesel sem takrat, ko je vsa družina zbrana doma in to je največkrat le med dopustom.

sem preživiljal v krogu svojih prijateljev.

2. Dopust mi pomeni kratkotrajno odmaknjenost od vsakdanjega dela in skrbi. Seveda pa se med dopustom tudi odpočijem.

3. Dopust bi preživel v planinah, s svojimi prijatelji.

4. Posebnega doživetja, ki bi se ga vedno rad spominjal med dopustom ni bilo.

Marija Čadež — obrat Gorenja vas

1. Dopusta se vsi veselimo, včasih že kar nekaj mesecev prej. Takrat se človek otrese vsakodnevnih skrbi, ki ga spremljajo na delu v tovarni. Z mojim dopustom se ne morem pohvaliti. Nisem ga preživila ne na morju, ne v hribih. Le en dan sem preživila na morju, toda ta dan mi bo ostal v toliko lepšem spominu. Namenjeni smo bili v Ankaran, tam pa nam plaža ni bila kaj preveč všeč, zato smo se odločili za Fieso. Sončili in kopali smo se do poznega popol-

Matevž Pečelin

1. Letošnji dopust sem preživel v hribih, razočaralo me je le izredno slabo vreme. Obiskal sem Jalovec, Prisojnik, Razor in Krn.

2. Med dopustom pozabim na vsakodnevne skrbi in se sprostim.

3. Če bi imel čas in denar, bi dopust izkoristil za potovanje po svetu.

4. Veselih dogodkov je bilo veliko, najraje pa se bom spominjal nepričakovanega srečanja s starimi znanci.

Nada Benčina Obrat Col

1. Dopust sem preživila kar doma na kmetiji. Grabili smo seno, zvečer pa smo se zbrali pred hišo ob pesmi, glasbi in sladki kapljici. Ko pa je bilo seno že posušeno, smo se včasih odpeljali na morje.

2. Dopust mi pomeni plačilo za celoletno delo. Delno se res odpočijem, saj

Otočca so res lepi. Tudi v avtobusu je bilo lepo, saj ni manjkalo duhovitih šal in smeha.

Darinka Tinaver

1. Letos sem en teden dopusta preživila na morju, v Umagu, drugi teden sem bila pa kar doma. V Umagu je res lepo, prvič sem bila tam. Druga leta smo taborili v Pulju pod milim nebom. Lepo je, če si sam svoj gospodar in da

Taborili smo v Pulju in ponoči je začelo deževati. Bila je huda nevihta z močnim vetrom. Burja je podrla velik šotor, tako da so sredi noči in najhujšega neurja morali postavljati šotor.

To je bil dopust nekaterih naših delavcev. Mislim, da se tudi tistih naših nekaj prostih dni, ne razlikuje od teh pripovedi. Marsikdo je bil na morju, v hribih, pri sorodnikih ali na



Darinka Tinaver je z družino del dopusta preživila na morju.

daleč naokrog ni žive duše. Tudi letos bi rada šla za nekaj dni tja.

2. Dopust bi bil zame res dopust, če bi ga preživila stran od doma, brez misli na domača opravila in službo, le tako bi bila res spočita za delo, ki me bi čakalo, ko bi se vrnila z dopusta.

3. Če bi imela svoje prevoznno sredstvo, bi dopust preživila ob južnem Jadranskem morju pod šotorom.

4. Ne vem, če je to doživetje veselo, prej bi rekla, da je žalostno, toda vedno se ga bom rada spominjala.

potepanju. Prepričana sem, da nihče ni pozabil tudi na delo, da so nekateri vihteli krampe, lopate, pridno mešali malto, urejevali vrtove, nabirali borovnice... Taki smo pač in tudi delo nam pomeni dopust.

M. K.



»Povsod je bilo lepo, najlepše pa takrat, ko sem se povzpел na Triglav,« pravi Janez Bekš, ki zelo rad planinari. Na sliki: Na vrhu Jalovca — Janez Bekš prvi spredaj

Takrat se lahko posvetim otrokom in med njimi je vedno kaj takega, kar te razveseljuje in navdušuje. Takih trenutkov se zelo rad spominjam.

Albin Šifrar

1. Dopust sem preživel doma ob delu, večere pa

dneva. Vračali smo se polni dobre volje, nekateri pa tudi opečeni.

Edino to je bil zame dan, ko sem bila zares prosta. Doma imamo kmetijo, tako da je treba vedno kaj delati. Toda dopust je le dopust in kljub delu se ga vedno veselim.

pustim ob strani vse skrbi, ki me tarejo pri delu.

3. Če bi imela možnost, bi ves dopust koristila za letovanje v hribih ali kje na morju.

4. Najlepši dan mojega dopusta je bil izlet s sodelavkami, ki ga je pripravila Alpina. Kraji od Cola do

**Dopisujte
v Delo -
življenje!**



Izobraževanje

Stipendiranje

Odbor za izobraževanje je letos razpisal manj stipendij kot prejšnja leta; razpisal je 22 stipendij za poklicno čevljarstvo šolo in več stipendij za različne poklice kovinske stroke ter 2 stipendiji za Tehniško srednjo čevljarstvo šolo za področje Cola.

Po razpisu je odbor podelil 12 stipendij za poklicno čevljarstvo šolo, 1 za poklicno elektro, 2 za Tehniško čevljarstvo šolo, 1 za ekonomsko

fakulteto in 1 za medicinsko fakulteto.

Počitniška praksa

Po krajšem odmoru, zaradi dopustov, je v podjetju spet večja skupina mladih ljudi, dijakov in študentov raznih šol, naših stipendistov, ki opravljajo počitniško prakso.

Počitniška praksa postaja vedno bolj pomembna, saj se zavedamo, da s tem sproti usposabljammo naše bodoče delavce in strokovnjake na

različnih področjih. Prav zato je letošnja praksa bolj pestra po svoji vsebini in metodah. Praktikanti se po večini selijo iz oddelka v oddelke, iz službe v službo, kakor je pač potrebno. Poleg tega je bolj natančno organizirano spremljanje njihovega dela, da bomo lahko po končanem šolanju že vedeli, kaj ve o podjetju. Letos organiziramo tudi več razgovorov s praktikanti, na katerih sodelujejo tudi šefi služb, predstavniki organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij v podjetju.

Pripravištvu

Letos prihaja v podjetje prva številnejša generacija mladih strokovnjakov, kar 10 jih je. Tako število novih ljudi zahteva primerno organiziranost dela, vsestransko pripravljenost za sodelovanje, kajti v teku 1 leta naj bi se ti mladi ljudje usposobili za zahtevne naloge, ki jih čakajo. Prav zato računam, da bodo še posebno mentorji in inštruktorji svojo nalogo dosledno opravljali, pripravnikom pa želim veliko uspeha pri njihovem delu.

N. P.

V spomin



PERO RADONIC

7. julija 1973 smo se v Slavonskem Brodu za vedno poslovili od našega poslodavca v prodajalni Slavonski Brod I, Pera Radonice, ki je 8. maja 1973 praznoval svoj devetinsitridesetj rojstni dan. Rodil se je v Markovcih blizu Vinkovcev.

Med vojno se je v partizanskih vrstah boril v Srbiji, Hrvatski in Bosni, po vojni pa se je nastanil na Hrvatskem, kjer je bil zaposlen kot prodajalec in kasneje poslodavca v kombinatu Borovo. Leta 1968 pa se je zaposlil v Alpini kot poslodavca prodajalne Slavonski Brod I. v Slavonskem Brodu. S prizadevanjem in trdno voljo je dokazal, da lahko v Slavonskem Brodu obstojata dve trgovini, ki lahko, če delata složno, dosegata lepe rezultate. Njegovi tovariši v prodajni mreži in tovarni so ga cenili kot delovnega in poštenega poslodavca. V letošnjem letu so ga člani kolektiva s področja Hrvatske izbrali za predstavnika v njihovem samoupravnem organu.

Pera bomo ohranili v najlepšem spominu.



AVGUST DEMŠAR

V soboto, 21. julija 1973 smo se na pokopališču na Dobračevi poslovili od Avguščina Demšarja, delavca v montaži.

Avguščin se je rodil 19. avgusta 1922 v Novi vasi. Ze kot mlad fant si je iskal delo po okoliških vaseh. Tudi vojna vihra mu ni prizanesla. Po letu 1950 se je za stalno naselil v Novi vasi v svoji rodni vasi. Od 1955. leta pa je Avguščin z nekaj presledki delal v Alpini na različnih delovnih mestih. Nazadnje je delal na izkopitju v montaži.

Avguščina bomo ohranili v najlepšem spominu.
E. D.

Ob 30-letnici osvoboditve Žirov

bo 25. in 26. avgusta centralno proslavljanje z naslednjim programom:

25. 8. ob 19.30 Dramska predstava v dvorani Svobode
26. 8. Budnica
ob 8.30 Slavnostna seja Krajevne skupnosti
ob 9.00 Promenadni koncert
ob 10.00 Proslava
ob 11.00 Otvoritev nove hale Etikete

Popoldne zabava s plesom pri osnovni šoli Padlih prvoborcev

Poročili so se:

VINKO BOGATAJ, MI-
LENA OBLAK oba iz obra-
ta Gorenja vas, SONJA
BUH, ANDREJ OSRED-
KAR, MARIJA KRVINA,
CILKA OSREDKAR in
TONCKA MORE.

Iskrene čestitke!

V preteklem mesecu so
bili upokojeni: IVAN-
KA KRISTAN, TEREZIJA
RANT in BRUNO MAZZI-
NI. Želimo jim vse najlep-
še, predvsem pa trdnega
zdravja.

Sodelavce glasila »Delo —
življenje« prosimo, da od-
dajo prispevke za septem-
bersko številko najkasneje
do 29. avgusta.

Iz kadrovskega oddelka

V juliju, ko imamo kolektivni dopust, je poslovanje omejeno, vsaj kar zadeva proizvodnjo. Po kadrovski plati pa je bil ta mesec prav živahen, saj smo imeli največjo mesečno fluktuacijo v letošnjem letu. Število zaposlenih se je v tem mesecu kljub temu zmanjšalo in je stanje zaposlenih ob koncu meseca 1500 delavcev.

Obrat v Zireh je zaposlil Košir Marinko, NK delavko v oddelku težke živalnice, Jurca Stanko, avtoklepar pa je razporejen na delo v oddelku plastike.

Z delom je prenehalo 11 delavcev in sicer: Marija Jereb (2839), Dušanka Mesec in Stojan Pertovt so prenehali delo po lastni odpovedi. Štefan Novak je samovoljno izstopil iz dela, Mišo Ceplak, Helena Kavčič in Boris Markelj so prenehali z delom po opravljeni praksi, Ivanka Kristan

(2845), Terezija Rant in Bruno Mazzini so upokojeni, Avgustu Demšarju je delo prenehalo zaradi smrti.

Prodajna mreža je v svojih prodajalnah zaposlila 11 novih delavcev: Gordano Marjanovič v Banja Luki, Matijo Krišto v Bjelovaru, Slobodana Stričevića v Zadru, Mari Čibašek v Ljubljani II, Djurdjo Berberović na Rijeki, Vlasto Medja v Novem mestu, Jadranko Sprajc v Sisku in Marjano Balažin v Koprivnici.

V Mariboru je nastopila delo Emerika Marzidovšek in prevzela dolžnosti poslodavca. V prihodnjem mesecu bomo odprli novo prodajalno v Mežici. Za delo v tej prodajalni sta sprejeta Franc Dorič in Matilda Dorič.

V prodajni mreži sta prenehala delo 2 delavca: Radonič Petar, poslodavca v prodajalni ALPINA I, Slavonski Brod zaradi smrti, prodajalec Marković Slobodan pa je bil izključen iz delovne skupnosti prodajalne I v Beogradu.

Obrat Gorenja vas v juliju ni sprejel novih delavk, po osebni odpovedi pa sta prenehali z delom Ana Borovnik in Milena Oblak.

Obrat na Colu obratuje z nespremenjenim številom zaposlenih.

Tudi v avgustu predvidevamo precej novosti, predvsem v pozitivni smeri. Pričakujemo minimalno število prenehanja dela, medtem ko bomo imeli precejšnje število novih delavcev.

F. A.

Konec preteklega meseca je odšel iz ALPINE tov. Stojan PERTOVT. Z njegovim odhodom je tudi uredništvo tovarniškega glasila izgubilo vestnega in uspešnega člana. Njegovo sodelovanje pri urejanju našega lista sicer ni bilo ne vem koliko dolgo, bilo pa je zato bolj plodno. S svojo izkušnostjo in smislom za urejanje je veliko prispeval pri razvoju glasila, tako v času ko je bil odgovorni urednik, kakor tudi kasneje. Bil je pobudnik za uvedbo časopisne oblike glasila. Pravtako skoraj ni bilo številke »DELA, ŽIVLJENJA«, da ne bi bilo v njej njegovega prispevka.

Za vse se mu lepo zahvaljujemo, na novem delovnem mestu pa mu želimo veliko uspehov.

Uredniški odbor
»DELA, ŽIVLJENJA«



Izlet na Triglav — mladih in starih

Pri vsem tem deževnem vremenu se nas je zbralo v četrtek, 26. julija na našem bulvarju 28 planincev od enajstega do šestdesetega leta starosti. Prvi pozdravi so bili tako bolj hladni, vsakomur se je videlo na obrazu, da bi le rad odložil ta podvig, kajti vreme je bilo zelo slabo. Naša dva vestna in poštivalna vodnika sta se zanimala, če imamo dovolj obleke za preobleči, kajti to je v planinah najvažnejše. Ko pa so se razvrstili naši štirje kombiji in smo videli, da bomo zaenkrat še pod streho, smo pa kar živahno zasedli svoje sedeže. Ker je bila ura zgodnja, še ni bilo preveč prometa, smo bili v pičlih dveh urah že pod očakom, ki se nam je predstavil v vsej svoji mogočnosti brez vsake megle. Vsi tisti, ki so ga prvič videli, so spraševali samo to, kje in kako bo mogoče priti tja gor. Tudi meni se je vsiljevalo vprašanje: kdo bo zmagal, jaz ali Triglav. Že tako majhen sem se počutil že manjšega, čeprav sem ga enkrat že osvojil. Oba vodnika in še par preizkušenih planincev so stopili skupaj in sklenili, da gremo po Tomiškovi poti in so nas razvrstili en izkušen in en novinec lepo po vrsti. Naprtili smo nahrbtnike in okrog sedme ure se je začel naš vzpon. Na vreme smo v tem času že pozabili, kajti skrbelo nas je, kako bo šlo. Visoko nad nami so se podili težki oblaki, planine okrog nas so bile le tu in tam pokrite z meglo. Vsakokrat, ko sem pogledal nazaj ali naprej, me je prevzelo, tako lepa pisana vrsta raznih barv se je vila kakor kača čez čeri in prepade v enakomernem koraku. V takem tri in pol urnem vzpenjanju smo dosegli prvo točko, to je pri studencu, ko se združita Tomiškova pot in pot čez Prag. Raz-

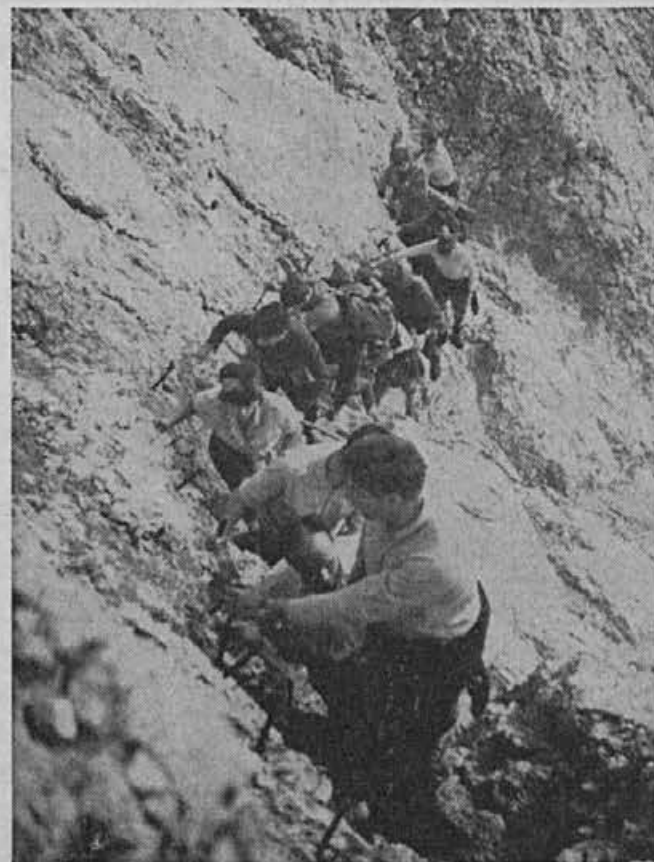
prtili smo nahrbtnike, jih razvezali in nemalo sem se začudil, koliko stekleničk se je zasvetilo v soncu (ki je takrat prav lepo sijalo), napolnjenih s »kačjo slino«, ki pa se je prav prilegla. Za tem so bile na vrsti druge dobrote, take ki ustvarjajo novo moč. Čez pol ure pa je bilo že vse v nared in kolona se je začela pomikati višje in višje. Nenaadoma se je stemnilo in že je začela padati kaša, kot pravimo pri nas tistemu zmrznjenemu snegu. Zastihalo se je še celo grmenje. Kar sam od sebe se je pospešil korak in hitro smo bili pri Staničevi koči. Tu je bil določen popoldanski počitek, topla hrana in preskrba prenočišča. Takoj je stopil v akcijo naš blagajnik, preskrbel odlično prenočišče in tudi enolončnica je bila hitro na mizi. Med tem časom pa se je zunan parkrat pošteno vtil dež. Vodstvo je sklenilo, da bomo nadaljevali pot, če se bo vreme kmalu izboljšalo, sicer pa počakamo do jutra. Na srečo se je zvedrilo in kmalu smo bili na Kredarici. V koči smo le pogledali, na hitro nekaj popili in že je bila pred nami najtežja preizkušnja. Občudoval sem tiste mlade, najboljše, kako so krotili svoje moči, da niso šli naprej, ampak so lepo držali zvezo nam vsem, ki nam je primanjkovala moči. Tistemu najmlajšemu so pa tu in tam morali tudi malo pomagati. Tiho in mirno smo se pomikali mimo mesta, ko je lansko leto strela uničila 5 mladih življenj. Malo pred peto uro pa smo bili na vrhu in človek se počuti prav zmeden, sam ne ve kam bi gledal, kaj bi počel. Pogled je bil čist in videli smo lahko vseh 208 vrhov. V bojazni, da se ne bi sonce prehitro skrilo, se je bilo treba najprej slikati. Najprej vso skupino, nato ti-

sti, ki so prvič na Triglavu, končno še najmlajši in najstarejši. Potem je bilo slikanja še in še, interne vezi, vsakemu gre za spomin. Ko se je ta stvar polegla, je bil pa krst tistih, ki so prvič stopili tja gor. Seveda sta to opravila naša dva vodnika ob smehu in veselju nas vseh. Stvar je potekala takole: vsi novinci, teh je bilo 12, so se postavili po vrsti eden za drugim, spred pa sta stopila naša dva vodnika. Franc je imel v rokah plezalno vrv in je udaril z njo vsakega posebej, ko je šel mimo njega po zadnji plati, Ivan pa je vsakemu pristržno čestital in zaželel, da bi lahko še velikokrat prišel sem gor. Sele po vseh teh uradnih zadevah se je začel pravi nadvse veličasten razgled. Vse to je trajalo slabo uro, nakar smo se začeli vračati in smo se vsi skupaj ustavili na terasi Kredarice s pogledom nazaj na premaganca. Tu pa sem jaz spregovoril mladim, da mi je tesno, ker se zaradi starosti verjetno ne bova več srečala s Triglavom, da sem gojil to željo, da sem ga prvič obiskal 30 let, predno se mi je to izpolnilo. Včasih nismo bili tako prosti in ni bilo organizacije, ne denarja in Triglav je bil dostopen le nekaterim izbrancem. Danes je to drugače, zato le prično in z veseljem hodite v to prelepo kraljestvo in utrjujte tovarštvo in duha, ki se krepi v gorah. Zahvalil sem se tudi našemu odboru, ki je organiziral izlet.

Zopet smo se zvrstili in do noči lepo prišli do prenočišča, kjer so nam takoj postregli z večerjo, ki je bila že naročena in to koruzni žganci z zeljem. Po večerji smo se pa prav hitro spravili spat, kajti vsem se je poznalo, da smo pošteno utrujeni. Sklenili smo tudi, da jo bomo tudi jutraj dobro potegnili, kar je bilo tudi res. Sredi dopoldneva pa smo bili nared za povratek in to čez Kot. Se prej pa sta se poslovila dva naša predstavnika — vodiča, kajti imela sta nalogo, da se udeležita srečanja s predstavniki planinskih društev Gorenjske, Ljubljane, Primorske in Zasavja ob otvoritvi preurejene planinske postojanke na Prehodavcih. Štirje fantje, ki delajo Slovensko Transverzalo, so se vrnili po Tomiškovi poti v Vrata. Tako smo ostali brez vodiča, pa nas je Mlinar Janez kljub temu lepo pripeljal na cilj. Točno ob določeni uri sta pripeljala kombiji in veselo smo se natororili. Morali pa smo se še ustaviti v Mojstrani, kajti s sabo smo imeli cel kup razglednic, ki smo jih pisali prijateljem in znancem. Nato pa, hajd domov.

Natko TEMELJ
šestdesetletnik

V. P.



Vzpenjali so se tiho in disciplinirano. Stena Triglava je strma in nevarna.

Tudi Kumrovec smo obiskali

V petek, 20. julija smo se že pred peto uro zjutraj zbrali pred tovarno. Smer Kumrovec.

Vreme je lepo obetalo in res nas ni razočaralo. Iz Zirov smo krenili po prelepi Poljanski dolini mimo Ljubljane do Trojan. Trojanje ležijo na prehodu med Ljubljansko in Celjsko kotlino in so pomembna postojanka za vse, ki vozijo tam mimo. Tam smo se okrepčali in potem nadaljevali pot proti Savinjski dolini. Prva važna postaja je bil Sempeter. Tam smo si ogledali izkopske rimske nekropole iz prvih stoletij našega štetja. To so grobnice dostojanstvenikov iz nekdanje Celee, ki so imeli v okolici svoja posestva. Grobnice so okrašene s podobami pokopanih in raznim motivi.

Od tu smo se odpeljali proti Rogaški slatini. Tam smo dalj časa počivali. Nekateri so se kopali, ostali smo se razkropili po okolici. Imajo krasno urejene sprehajalne poti po gozdu nad zdraviliščem, steze med vinogradi itd. Ogledali smo si slatinske vrelce, ki so zelo bogati ogljikove kisline in kalcija; vrelci se imenujejo: Tempel, Styria, Donat. Zanimiv za nas je bil pogled na paciente, ko opravljajo pitno kuro. Tudi mi smo točili vodo, toda za nas ni bila zanimiva, ker je pretopla. Pri nekaterih vrelcih doseže kar 38°C. Edinstven je pogled na cvetlični park, ki se ga ne moreš na-

gledati; kako skrbne roke negujejo te rože, da vse tako lepo izgleda. Imajo tudi prekrasno dvorano, kjer za goste in paciente prirejajo razne gledališke, glasbene in folklorne prireditve ter promenade koncerte. Naša pot je vodila nato proti Hrvaškemu Zagorju. Pokrajina je edinstvena. Valoviti griči in bradde, med brajdami sami vikendi, ki mogoče nadomeščajo primitivne zidanice.

V samem Kumrovcu smo si ogledali rojstno hišo tov. Tita Vmes smo se ustavili še v Čateških Toplicah. Tam so spet prišli na svoj račun kopalci. Voda je zelo topla, saj je najtoplejši vrelce 54°C. V neposredni bližini kopalnice je tudi zelo velika vrtnarija, ki obsega okoli 4 ha. Tam gojijo zgodnjo zelenjavo, ki jo ogrevajo s toplo vodo in razne cvetlice ter okrasno zelenje.

Tako je bil dan, ki sem ga preživela med dopustom zelo bogat in mi bo ostal dolgo v spominu. Med udeleženci izleta je bilo čutili zadovoljstvo, saj smo videli kraje, ki jih gotovo ne moreš, kadar bi si jih zaželel.

Zato bi bilo dobro, da organizatorji, ki pripravljajo program izletov, res izbirajo take kraje, kjer postaneš z doživetji bogatejši. Izlet Ziri — Kumrovec je bil eden takih.

B. I.

Alpinci smo okupirali Ankaran

Sindikalna organizacija Alpinisti je tudi letos organizirala več izletov. Eden izmed njih je bil tudi v Ankaran. Izlet bi lahko imenovali — kopaenje v Ankaranu. Kot se je pokazalo je bilo za to smer največ zanimanja, saj je bilo izletnikov kar za 4 avtobuse. Kakih zanimivosti sicer na tem izletu nismo doživeli; omembe vredno je to, da se res lahko povsem predaš soncu in lenobi. Naš izlet je bil 18. julija. Zjutraj je tako deževalo, da je nekatere že vse minilo. Ko pa je šofer povedal, da se hitro ob morju ogreje in da se ljudje kopajo kljub občasnim ploham, smo se umirili. Vreme je bilo nato res kar v redu. V začetku je

bilo sicer malo mrzlo, toda ker so bili kopalci vroče navdušeni, smo se le ogreli. No, če se je pri gornjem stavku kdo izmed udeležencev tega izleta skremžil, lahko rečem, da so vsaj otroci prišli na svoj račun. Čeprav je bila voda mrzla in valovita, so bili veliko v vodi. Kot že rečeno, dodobra se je ogrelo šele popoldan, ki pa je bil za navdušene kopalce prekratek. Nekateri je sonce kar dobro opeklo.

Nazaj grede smo napravili več postaj, da smo se okrepčali. Šofer nam je prepustil zvočnik, kjer so lahko prostovoljci nastopili v zabavo ostalih izletnikov.



20 let ribiške organizacije v Žireh

Na vašo prošnjo, naj damo tudi ribiči svoj prispevek ob dvajsetletnici naše organizacije v vaše glasilo DELO ZIVLJENJE, se z zadovoljstvom odzovemo.

Začel bi s kroniko. Pogledimo v 19. stol. ali mogoče še bolj nazaj. Zgodovina ribištva v Poljanski dolini se prične leta 1886. Do leta 1886 je

Fricu sta dobila dovoljenje dr. Kavčič-Špicarjev in sodnik iz Idrije Fremenstein. V tem času so prodajali ribe v gostilnah pri Petronu in Špicarju. Takrat so znali ribe tudi sušiti, a je to ostala skrivnost. Dr. Kavčič in Fremenstein sta prva vložila ameriško postrv, od kje so izvirale pa ni popolnoma znano. Ko

krat se imenuje Ribiška družina Žiri.

Prvi člani so bili: Oblak Janez (prvi predsednik družine), Berčič Karel, Oblak Vital, Maček Marjan, Mole Lado, Naglič Nace, Dolenc Milan, Vrhovec Filip, Ušeničnik Lovro in Bunc Bojan iz Ljubljane.



Člani Ribiške družine Žiri pred ribogojnico

bila Poljanska Sora v upravljanju škofjeloške graščine. Leta 1886 pa jo je odkupil dr. Ivan Tavčar. Le-ta je s tem imel edini pravico do ribolova v Sori. Znano je, da je odlavljal dva do trikrat letno v rovšlje in saké (to so posebne mreže). Te ribe je odpeljal v Ljubljano, nekaj manj vrednih rib pa je dajal tudi domačinom. Lov je dovolil tudi svojim prijateljem. Prvi Žirovec, ki mu je dr. Ivan Tavčar dovolil odlov rib je bil Poljanšek Jakob, po domače Modrjanovec. Naslednji najemniki so bili Kamškovi, za njimi pa Zakelj Jože-Fric. Po

je za to vlaganje izvedel dr. Ivan Tavčar, ju je okaral. Te ribe je kasneje imenoval srebrne — verjetno zaradi mavrične barve po dolžini trupa. Amerikanke (ali kalifornijske ribe) so preminule, mogoče je tudi, da so se preselile nizvodno, kajti danes vemo, da je naša voda zanje premrzla.

Ko so Žirovci pričeli graditi elektrarno na Fužinah, so naredili pogodbo med takratno družbo in dr. Ivanom Tavčarjem, ki obstoji še danes pri Elektro Kranj. V tej pogodbi je zajeta odškodnina za mrtvi del vode od jezua na Fužinah do elektrarne.

Tako so se menjavali najemniki vse do druge svetovne vojne

Po končani vojni je do leta 1953 imela Poljanska Sora revirna družina s sedežem v Ljubljani. V družino se je lahko včlanil vsak polnoletni državljan. Ker pa je bilo že takrat precej Žirovcev ribičev, so prosili za svoj revir. Dodeljena jim je bila voda (ki je razdeljena na okoliše in zveze) od izvira do Barbne žage na Hotavljah. Ker pa je bila voda s pritoki deljena na več občin, je bilo potrebno soglasje vseh štirih občin in sicer Obč. Sk. Loka, Obč. Žiri, Obč. Logatec in Obč. Idrija (še danes moramo dati poročilo, kako upravljamo z vodo).

Ustanovni občni zbor je bil na Trebiji 1953. leta in od ta-

Družina ima danes 53 članov, mladinska sekcija pa 25 članov. Imamo tudi dva častna člana.

Letos bomo praznovali 20-letnico obstoja RD. Ob ustanovitvi je bilo 9 članov.

Ze leta 1955 so ti pionirji ribiči vzeli v najem majhno barako in v njej uredili ribogojnico. Po predelavi je bila največja zmogljivost ribogojnice do 100.000 iker. Ta baraka pa je bila v zelo slabem stanju in treba je bilo misliti na novo ali pa ribogojstvo opustiti. Na občnem zboru leta 1967 smo sklenili, da zgradimo novo in jo tudi zgradili. Zmogljivost ribogojnice je do 500.000 iker. V njej imamo še garažo, posebno sobo in sanitarije.

Potreba po ribogojnici pri RD Žiri je predvsem zaradi pritokov Sore, katerih je kar 35 km ali 12 ha. Same lovne vode je 20 km ali 9 ha. V upravljanju imamo tudi Račevsko jezero (1,20 ha), ki pa žal večkrat ponikne, sicer bi tu lahko gojili krape in kline. V ribogojne potoke vložimo letno od 150.000 do 260.000 krmiljenega zaroda. Višek je na razpolago drugim družinam. Pri ciklusu odlova, to je letno ali dvoletno, pridobimo 25.000 do 35.000 cno oz. dvoletnih mladice potočne postrvi. Nad 17 cm dolžine vložimo v našo lovno vodo (povprečno 10.000 letno), ostale mladice pa prodamo drugim družinam. Vsi dosedanji

kupci mladice in zaroda so s kvaliteto izredno zadovoljni.

Leta 1970 smo prvič naredili poizkus z vzrejo lipana. Uspeh je bil 20.000 krmiljenega zaroda. Letos ga imamo že 48.000, katerega še sedaj krmimo.

Za organizacijo odlova mladice in ikernice imamo svoj kombi, dva agregata in vse ostale pripomočke za uspešno delo. Letno opravimo v povprečju 3000 prostovoljnih delovnih ur. Vsak član mora obvezno narediti 30 delovnih ur ali plačati 600 din. Člani stari nad 60 let, ki so najmanj 10 let člani družine, so tega dela oproščeni. Zavedamo se, da ribogojstva ne moremo več voditi nestrokovno, to velja za gojenje potočne postrvi ali lipana, zato smo poslali na izpit za polkvalificiranega ribogojca sedanjega ribogojca amaterja tov. Pisanec Draga.

Zaradi dolžine izvira Sore in hudourniškega značaja, naših pritokov, smo začeli sami graditi prage v te vode. Nadržno vsako leto naredimo prage v enem potoku in to v sporazumu z Vodno skupnostjo Gorenjske. Letos je v planu Sovodnjišica, v kateri je po izmeri potrebno vsaj 40 pragov.

Sedaj izgradimo še zunanji bazen v velikosti 10 x 4 m, ki

bo namenjen predvsem ikernicam. Narekovala ga je potreba zaradi višjih voda, ko je odlov ikernic v času same drsti zelo težak ali celo nemogoč. Pragi in bazen so izven obveznih delovnih ur.

Poleg vseh teh del v ribogojnici ali izven nje mora vsak član po razporedu opravljati čuvajsko službo po dvakrat v lovni sezoni, kar je le pomoč honorarnemu čuvaju.

Kljub temu, da smo na izviru Sore, nas tarejo težave z onesnaženjem zaradi industrijskih odpadkov. Tako imamo zadnja leta večje ali manjše pogine rib. Tudi čiščenje okolja odpadkov, smeti, polivila, smo opravili ribiči, čeprav bi to, po mojem mnenju, morali delati vsi občani ali turistično društvo.

Rekreacijska komisija vsako leto pripravi po en ali dva skupna izleta članov. Udeležba je vedno solidna.

Mnogo dela ima tudi disciplinska komisija zaradi krivolovstva. Zaradi članov bi tega dela ne bilo treba, vendar vzgojno vpliva na vse, predvsem na krivolovce.

Ta kratek opis naj bi predstavil naše delo in pokazal, da smo ribiči naredili mnogo tudi na področju varstva okolja, turizma.

PINTAR Anton

Kej je djau?

Vidimo, da smo našim bralcem za dopustniški čas postavili preserno vprašanje. Na temo »Razprava o TOZD v našem podjetju« smo prejeli le malo odgovorov. Objavljamo nagradne odgovore:

- TO je ZDravil našga gospodarstva! (D.P.) I. nagrada
- Jest prov neč na zastopni! (F.J.) II. nagrada
- Taku, Odgovarja Zdej Delavci! (R.I.) III. nagrada

Novo nagradno vprašanje



Družina se je odpravila na dopust. Ko so prispeli na cilj, se malo ogledali naokoli, so otrpili pred cenami. Cene so bile tako visoke, da je glavar družine segel v žep, da bi se prepričal, če je sploh dovolj globok, da bo zdržal pritisk, ko bodo le-te navalle nanj.

Brez komentarja ni šlo. Kej pa je djau?

Odgovore pošljite do 31. avgusta. Nagrade običajne (so zamrznjene!)

»DELO, ZIVLJENJE« je glasilo tovarne obutve ALPINA ŽIRI.

Ureja ga uredniški odbor:
ANA RAMPRE
MATEVZ PECELIN
RUDOLF POLJANSEK
VLADIMIR PIVK
ALFONZ ZAJEC
MILAN MOČNIK
ANTON ZAKELJ
STOJAN PERTOVT

MAJDA JESENKO, odgovorni urednik

Izhaja mesečno. Naklada 1600 izvodov.

Tisk Gorenjski tisk Kranj